

snissaður maður. Hann loftaði sær á konjunkturaldunum sum oknin. Tá alt fór á heysin, keypti hann – við umhugsni. Og tá konjunkturirir hækkaðu, hevði hann ell kortini á hondini. Hann kundi nú selja ella leiga út, bygningar til tey nýggju virkini, lendi til oljuidnaðin, fíðir, goymsluhús. Fólk, sum vóru farin frá húsi og heimi, skuldarbundin upp undir ósið, kundu nú keypa síni egnu hús aftur frá Dr Goll og soleiðis seta seg í tvífalda skuld.

Vit koyrdu nú eftir landavegnum beint undir fjallarustini. Vit snarðu til vinstri og komu niðan á eina karga fløtu. Lukas steðgaði bilinum. Hann peikaði.

Framman fyri okkum sá vit oynda. Høg framman, lækkandi aftureftir, sum ein leypa við síðum faksi. Lukas rætti mæ kikkaran. Nakað uppi í brættanum stóðu húsini. Ein hvít glæstriborg í býzantiskum sniði, við fýra leykskapum tornum. Eg brast út. Hetta slátrið úr Túsund náttum og einari sá hópisleyst út í hesum tærda landslagnum.

Eg rætti Lukas kikkaran aftur.

– Og hvat slag av menniskja er hann so, segði eg – hesin – Dr Goll?

– Eingin Nemo, eingin Harry Lime. Vit komu út hagar eitt leygarkvöld á sumri. Eg endaði úti á eini altan á slottinum, við einum dupultum whiskey í hondini. Útsýnið var ótrúligt, undurfagurt. Men alt hitt var onkursvegna – annan, triðja floks. Myndir, innrætting, stíllur – alt var ein vánalig eftirgerð av tí smakkfulla. Dr Goll gekk runt og prátaði við gestirnar. Men einki, sum hann segði, boðaði frá vitan ella gløggleika. Í útsýnið var hann fyrst og fremst – feitur. Dupulthokurnar bardust um yvirvágina á hópuprófil hansara. Fitin, sum darraði innan undir klæðninginum, var so ógilt, at eg hvørja løtu væntaði, at beinagrindin fór at brotna undir henni, so hann flaknaði niður, sum ein hvalspýggja. Og so – andlitið. Tú minnst kanska ta herligu lýsingina av Moriarty professara, hvørs andlit, sigur Conan Doyle, sveiggjaði aftur og fram ína curiously reptilian fashion. Eingin skriðjórast eyðkendi Dr Goll, heldur svínsin smá, býttu eygu og dandandi nakkskipi. Og eg hugsaði við mær sjálvum: tað mæne tekel, sum stendur skrivað yvir tær, kemst ikki av brotsgerðum, stuldr, vakstrarhugsan ella oyðsl. Tað kemst av, at alt títt oyðsl onga edlan skapti, ongar »förfiningar segrar«. Tað var tí, umframt at vera kriminel, eisini óneyðugt. Fagurtíðni og sparsmi eru tvíburðar, millum ta esteysku lívs-sjónina og oyðsl er óvugt lutfall...

– Marcuse?

– Nei. Lukas Hansen! (Ótolandi, hasin maðurin!)

Lukas tagdi. Meðan hann hevði tosað, hevði eg fóltein vaksandi ófrið innan í mær. Grundina kendi eg ikki. Eg kveitti at Lukas og sá, at hann av og á streyk eftir ródinum við tálmaðum og samstundis spentum rørsrum, og at fótur hansara ikki vóru í stað.

– Hvi fortelur tú mær alt heita?

– Eg veit ikki, svaraði hann, tað verður kanska greitt um eina løtu. Hann hugdi at klokkan, sum nú var fimm minuttir í nýggju. Hann streyk tittari eftir ródinum. Føturir metsum beistaðust við síðuna av spidararum. Eg var – púasta utan grund – hjartkiptur.

Klokkan var trýggjar minuttir í nýggju. Vit tagdu. Ein minuttur gekk. Ein aftur. Klokkan var ein minutt í nýggju.

Lukas hevði skóningsurid upp fyri eyguni og hugdi at sekundvísararum: sjei, seks ... trý, tvey ...

Knappliga skræddi hann kikkaran av bilhillini, og saman við honum stardi eg yvir móti oyndi.

Tað, sum nú hendi, hoyrir filmverðini til.

Knappliga varð oyggin sundurklovin av eini flammandi rípu. Eitt sekund seinni hoyrdist eitt ógilt brak, sum av tóruslátti. Oyggin hjá Dr Goll rívaði og smildraðist beint fyri eygum okkara. Eftir fáum sekundum var alt verk av mannahond fjalt undir einum sorli av bergklettum og omanlopi. Upp úr tí veldugu grótrúgvuni, sum eftir var, vesaði eitt skýggj av stóvi.

Eina løtu sat eg púasta málleysur.

– Tað var so tað! segði Lukas og hevði hendurnar upp, sum bustaði hann stóvið av teimum. – Koyrilin veit, hvat hann ger. Himplex, eitt nýtt slag, teir brúka tað eisini í RA.

Eg hugdi at honum. Hann sá sigursælur og væl nøgdur út. Nústáðni skilti eg, at maðurin, sum sat undir líðini á mær, var logandi óður í høvðinum.

Ræðsla kom á meg.

– Eg veit, hvat tú hugsar, segði Lukas. – Tó eg at senda teg oman aftur í býin, hóast tú ert fullvitandi um, hvør framdi hasa óbótagerðina?

– Eg kundi ikki dylja fyri, at hetta var so. – Pythagoreararir høvdu tagnarskyldu.

Sama regla má galda fyri tey seinastu heilagu á 21. aldamótum.

– Tagnarskyldan galt innanfelags, ikki fyri utanfelags viðurskiftir.

Eg fekk næstan ikki tosað, sum eg ristist.

– Kann vera. Men fer ein nýklaktur pílagrímur at dálka sín sálarið við at smetta fyri lögrelgini?

Eg segði einki.

– Eg skilji, segði Lukas – Einki svar er eisini eitt svar. Men um so er, veit eg bara eini ráð. Tað var nú spell.

Hann fór við hondini niður í eina tasku og kom uppaftur við einum revolvara. Eitt samfall var millum tað skyggiandi brúna skeftið og logan í brúnu eygum hansara. Hann sikttaði móti pannuni á mær. Hann skeyt...

Í sama løtu fór M/S Nirvana á annan bógvin, høvðið á mær brast í kantin á borðinum, og smærskálin ók útav og fór í smildur. Eg sprakk upp og gníggjaði mær um høgri tinning, har eg hevði fingið snuddin.

– Vit eru í rúnum sjógv, rópti Amos, tí tú at koma og loysa meg av?

Eina løtu stóð eg og summaði meg, meðan eg risti marrudreymin av mær.

Eg fór fram í stýrhúsið og tók um róðrið. Eg var einsamallur saman við náttini. Vit komu fram við nøkrum oyggjum aftur. Og hóast eg ikki sá merki eftir spreingina á nakrari teirra, sá eg á ongari teirra tekin um, at tær vóru viðfarnar sum tempul hjá halgum anda. Eg læt hugan renna. Og hann tók uppaftur tráðin, sum varð sleptur, tá eg sovnaði. Eg hugsaði um ta fyrstu, koldu náttina í meistaranis dali, undir einum niðurlaknaðum tjaldi, í oysregni. Dagin eftir var sól. Og so komu ferðirnar niðan gjøgnum klufurnar, fram við hávaksnum granntrøum, niðan á alpufløtur, har sangur hjá fægum gentum og ringlan av neytahjólum ljómaðu. Eg hugsaði um meistaranis orð um hetta kynstrið, sum var so torført og so umráðandi: at beina burtur markið millum eygleitt og eygleiðara. Og í einseminum, meðan tann seinasta oyggin hvarv við øllum høgum sínum, komu tvær reglur úr eini yrking fram fyri meg:

So reistu vit aftur mastur við laðbergsklett og siglðu inn í dyrd hina kvirru náttu.¹

¹ Úr yrkingini »Papare« eftir Dávid Stefánsson frá Fagráskógi. Hans Dalgaard týddi yrkingina til føroyskt.

Hesi eru nýggj-ársynskini hjá politikarunum

Tíðindablaðið Sosialurin hevur fingið at vita frá føroysku floksformonnum, hvat teirra størstu nýggjársynski eru fyri tað komandi ári – 1994

Ikki er óvanligt, at fólk hava okkurt serligt ynski, id tey hava í huga, tá farið verður um gáttina millum tvey ár.

Summi lova sær sjálvum ella onkrum øðrum okkurt, og aftur onnur halda ynski síni í stilla sinninum og bert vóna at kanska okkurt teirra kann ganga út.

Í gjár royndi Tíðindablaðið Sosialurin at fáa fatur á øllum floksformonnum fyri at fáa at vita, hvat eru teirra nýggjársynski fyri árið, id kemur – 1994.

Men hóast ætlanin bert var at fáa politikarar at royna at siga nakað í fáum orðum, eydnaðist hetta bert partvis, og tá klokkan nærkast evstamarkinum, varð lættasti útvegurin at endurgeva teirra ynski utan nakað slag av styttingum.

Tað eydnaðist okkum tíverri ikki at fáa fatur á teimum øllum. Formaðurin í Fólkalokkinum, Anfinn Kallsberg, var sum tann einasti av floksformonnum um ikki at hitta, men í hansara stað svaraði so Jógvan Sundstein:

– Eitt sjálvsagt nýggjársynski er, at tað fer at ganga betur hjá okkum, sigur Jógvan Sundstein.

– Her hugsi eg fyrst um tað, id kemur uttanfrá, og tá meini eg við tað nátturugivna, at vit skulu fáa meira av fiski. Harnæst er mitt nýggjársynski, at teir, id skipa fyri her á landi, taka sær um reiggi og fáa gjort nakað við hesi viðurskiftini – bæði politikarar, bankafólk, vinnulívsfólk og fakfelagsfólk – og at roynt

verður í semju at gjøgnumføra tær loysnir, id skulu til, fyri at vit skulu kunna koma burtur úr teirri staðu, vit eru í.

Jógvan Sundstein leggur aftrat sum sitt triðja nýggjársynski, at danir fara at halda uppat við at hóta Føroyar, soleiðis sum teir gera nú.

– Teir mugu geva okkum frið til at arbeiða út frá okkara fyrirteytum, og ikki kroysta nakað niður yvir okkum, sum ikki hóskar til okkara fyrirteytir og sum vil gera stöðuna uppaftur verri, um tað verður gjøgnumført bara eftir teirra ynski, sigur Jógvan Sundstein úr Fólkalokkinum.

Marita Petersen, lögmaður og formaður Javnaðarflokksins: – Eg ynski fyrst tær føroysku familjurnar, id eru fíggarliga illa spendar, at tær fáa soverðnar skipanir, at hesi fólkini kunnu vita seg trygg í húsunum hjá sær

Hergeir Nielsen, formaður Tjóðveldisflokksins: – Mitt hægsta ynski er, at tað sum skjótast verður liviligi aftur í Føroyum

Formaðurin í Sambandsflokkinum, Edmund Joensen, hevur eitt rættliga stuttordað nýggjársynski:

– Fyri tað fyrsta vil eg sjálvandi ynskja øllum Føroya fólk eitt gott og eydnuríkt nýggjár, segði sambandsformaðurin.

– Harnæst vóni og ynski eg, at 1994 fer at verða árið, tá Sambandsflokkinur fær nóg stóra undirtøku, so hann kann fáa ta ávirkan, sum er neyðug fyri at uppbyggjingin av samfelagnum kann byrja aftur.

Marita Petersen, id bæði er lögmaður og formaður í Javnaðarflokkinum, hevði eitt av teimum meðallongu nýggjársynskjunum at bera fram:

– Mitt ynski skal vera, at vit fáa fiskivinnuna aftur at ganga rétta vegin, og at vit skulu fáa nóg mikið av fiski, sigur lögmaður.

– So vil eg eisini ynskja, at tað fer at bera til at fáa so mikið av virksemin í gongd, at gongdin í arbeiðsloysinum kann steðgast og tað verður vent hinvegin, og at vit kunnu fáa nokur fleiri fólk til arbeiðis aftur.

Framhald á síðu 28

Jógvan Sundstein, fyrrverandi formaður Fólkalokksins: – Eitt av mínum nýggjársynskjunum er, at danir gevast at hóta Føroyar, og geva okkum frið at arbeiða út frá okkara fyrirteytum